

КМАТ імені Сержа
Лифаря

Силабус освітнього компонента
ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ У СЦЕНІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 024 Хореографія

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус освітнього компонента	Дисципліна циклу вибіркових освітніх компонентів
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	Нормативний термін навчання - 3 кредити ЄКТС/90 годин 4 курс
Мова викладання	Українська
Навчальний рік	2025/2026
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Процеси мислення, уяви та емоцій, що лежать в основі створення художніх образів на сцені, розвиваючи у акторів креативне мислення, самовираження та здатність до глибокої самореалізації.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Вивчення освітнього компонента забезпечує формування системних знань здобувачів ВО про закономірності креативного процесу, розвиває здібності творчого самоаналізу та пошуку джерел натхнення, допомагає акторам краще розуміти себе та глядача, перетворюючи внутрішні переживання на реальні художні цінності, а також використовується в психологічному театрі для корекції та розвитку особистості.
Чому можна навчитися (результати навчання)	ПР11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом. ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності. ПР18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти. СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності. СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

Ключові слова	Психологія, творчість, креативність, натхнення, перформативні мистецтва, імпровізація, уява, фантазія, театральна режисура, особистість, рефлексія.																												
Навчальна логістика	Зміст освітнього компонента: Освітній блок I. Тема 1. Вступна лекція. Творчість як психологічний феномен. Тема 2. Основні положення та психологічні особливості процесу творчості у сценічному мистецтві. Тема 3. Особливості психології творчої особистості. Тема 4. Увага та відчуття в художньо-творчій діяльності балетмейстера та артиста балету. Тема 5. Мислення та пам'ять в художньо-творчому процесі. Тема 6. Уява та її роль в сценічному процесі. Тема 7. Креативність як особливий інструмент у процесі творчості. Освітній блок II Тема 8. Сприйняття як засіб психологічного впливу у сценічному мистецтві. Тема 9. Творчі здібності та стимуляція їх розвитку. Тема 10. Особливості колективної творчої діяльності у сценічному мистецтві. Тема 11. Усвідомлене та неусвідомлене у творчому процесі. Тема 12. Специфіка творчого становлення митця. Тема 13. Визначення «геніальності». Тема 14. Психологія творчої особистості і суспільство. Тема 15. Шляхи удосконалення творчої особистості та саморозвиток. Таблиця узгодження СК та ПР із тематикою курсу <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Розділ освітнього компоненту</th> <th style="text-align: center;">СК</th> <th style="text-align: center;">ПР</th> <th style="text-align: center;">Узгодженість із тематичним змістом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Тема 1. Вступна лекція. Творчість як психологічний феномен</td> <td style="text-align: center;">СК05, СК07</td> <td style="text-align: center;">ПР11, ПР12</td> <td>Формування базових уявлень про психологію творчості та її міждисциплінарний характер</td> </tr> <tr> <td>Тема 2. Основні положення та психологічні особливості процесу творчості у сценічному мистецтві</td> <td style="text-align: center;">СК05, СК07</td> <td style="text-align: center;">ПР11, ПР18</td> <td>Розуміння механізмів творчого процесу у сценічній діяльності</td> </tr> <tr> <td>Тема 3. Особливості психології творчої особистості</td> <td style="text-align: center;">СК07</td> <td style="text-align: center;">ПР18</td> <td>Визначення індивідуально-психологічних характеристик творчої особистості</td> </tr> <tr> <td>Тема 4. Увага та відчуття в художньо-творчій діяльності балетмейстера та артиста балету</td> <td style="text-align: center;">СК07</td> <td style="text-align: center;">ПР11, ПР18</td> <td>Розвиток психічних процесів як основи професійної майстерності</td> </tr> <tr> <td>Тема 5. Мислення та пам'ять в художньо-творчому процесі</td> <td style="text-align: center;">СК07</td> <td style="text-align: center;">ПР12, ПР18</td> <td>Формування когнітивних механізмів творчої діяльності</td> </tr> <tr> <td>Тема 6. Уява та її роль в сценічному процесі</td> <td style="text-align: center;">СК07</td> <td style="text-align: center;">ПР11, ПР18</td> <td>Розвиток образного мислення та творчої уяви</td> </tr> </tbody> </table>	Розділ освітнього компоненту	СК	ПР	Узгодженість із тематичним змістом	Тема 1. Вступна лекція. Творчість як психологічний феномен	СК05, СК07	ПР11, ПР12	Формування базових уявлень про психологію творчості та її міждисциплінарний характер	Тема 2. Основні положення та психологічні особливості процесу творчості у сценічному мистецтві	СК05, СК07	ПР11, ПР18	Розуміння механізмів творчого процесу у сценічній діяльності	Тема 3. Особливості психології творчої особистості	СК07	ПР18	Визначення індивідуально-психологічних характеристик творчої особистості	Тема 4. Увага та відчуття в художньо-творчій діяльності балетмейстера та артиста балету	СК07	ПР11, ПР18	Розвиток психічних процесів як основи професійної майстерності	Тема 5. Мислення та пам'ять в художньо-творчому процесі	СК07	ПР12, ПР18	Формування когнітивних механізмів творчої діяльності	Тема 6. Уява та її роль в сценічному процесі	СК07	ПР11, ПР18	Розвиток образного мислення та творчої уяви
Розділ освітнього компоненту	СК	ПР	Узгодженість із тематичним змістом																										
Тема 1. Вступна лекція. Творчість як психологічний феномен	СК05, СК07	ПР11, ПР12	Формування базових уявлень про психологію творчості та її міждисциплінарний характер																										
Тема 2. Основні положення та психологічні особливості процесу творчості у сценічному мистецтві	СК05, СК07	ПР11, ПР18	Розуміння механізмів творчого процесу у сценічній діяльності																										
Тема 3. Особливості психології творчої особистості	СК07	ПР18	Визначення індивідуально-психологічних характеристик творчої особистості																										
Тема 4. Увага та відчуття в художньо-творчій діяльності балетмейстера та артиста балету	СК07	ПР11, ПР18	Розвиток психічних процесів як основи професійної майстерності																										
Тема 5. Мислення та пам'ять в художньо-творчому процесі	СК07	ПР12, ПР18	Формування когнітивних механізмів творчої діяльності																										
Тема 6. Уява та її роль в сценічному процесі	СК07	ПР11, ПР18	Розвиток образного мислення та творчої уяви																										

Пререквізити	Тема 7. Креативність як особливий інструмент у процесі творчості	СК05, СК07	ПР11, ПР18	Формування креативності як професійної якості митця	
	Тема 8. Сприйняття як засіб психологічного впливу у сценічному мистецтві	СК05, СК07	ПР11, ПР12	Усвідомлення механізмів художнього впливу на глядача	
	Тема 9. Творчі здібності та стимуляція їх розвитку	СК05, СК07	ПР18	Опанування підходів до розвитку творчого потенціалу	
	Тема 10. Особливості колективної творчої діяльності у сценічному мистецтві	СК07, СК11	ПР11, ПР18	Формування навичок творчої взаємодії у колективі	
	Тема 11. Усвідомлене та неусвідомлене у творчому процесі	СК07	ПР12	Розуміння глибинних механізмів творчості	
	Тема 12. Специфіка творчого становлення митця	СК05, СК07	ПР18	Усвідомлення етапів професійного і творчого розвитку	
	Тема 13. Визначення «геніальності»	СК05	ПР12	Критичне осмислення феномену геніальності у мистецтві	
	Тема 14. Психологія творчої особистості і суспільство	СК05, СК07	ПР12, ПР18	Розуміння соціального контексту творчої діяльності	
	Тема 15. Шляхи удосконалення творчої особистості та саморозвиток	СК05, СК07, СК11	ПР11, ПР18	Формування стратегій професійного саморозвитку митця	
	Таблиця відображає системний зв'язок змісту освітнього компонента «Психологія творчості у сценічному мистецтві» із визначеними спеціальними компетентностями (СК) та програмними результатами навчання (ПР) освітньо-професійної програми «Хореографія».				
	Освітній блок I спрямований на формування теоретико-психологічного підґрунтя творчої діяльності митця, розуміння механізмів творчого процесу, ролі психічних процесів (уваги, пам'яті, мислення, уяви) та розвитку креативності. Це забезпечує досягнення ПР11, ПР12, ПР18 і формування СК05, СК07.				
	Освітній блок II акцентує увагу на психології творчої особистості в умовах сценічної та колективної діяльності, особливостях творчої взаємодії, репетиційного процесу, саморозвитку митця та його соціокультурної ролі. Реалізація тем блоку забезпечує розвиток СК11 поряд із СК05, СК07 та досягнення відповідних програмних результатів.				
	У сукупності зміст освітнього компонента забезпечує формування психологічної готовності майбутнього фахівця до ефективної творчої, виконавської та балетмейстерської діяльності у сфері перформативних мистецтв.				
	Види занять: лекційні, самостійні.				
	Методи навчання: словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, самостійна робота.				
Форми навчання: очна					
«Вікова і педагогічна психологія» — забезпечує базові знання про вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості, закономірності					

	навчання і виховання, психологію сприйняття та емоційних станів. «Філософія» — формує світоглядні орієнтири, розуміння природи творчості, феномену особистості митця та сутності художньої діяльності. «Акторська майстерність в хореографії» — розвиває навички сценічного самовираження, уяви, емоційної пам'яті, що є практичним підґрунтям для аналізу психологічних процесів творчості. «Педагогіка» — забезпечує знання про педагогічні умови розвитку творчих здібностей, формування креативного середовища у процесі навчання. «Академічна доброчесність та основи наукових досліджень» — формує розуміння етичних норм у науково-творчій діяльності, принципів достовірності, відповідальності та інтелектуальної чесності. Сукупність цих компонентів створює теоретико-психологічне, педагогічне й етичне підґрунтя для дослідження феномену творчості у контексті сценічного мистецтва.
Пореквізити	«Педагогічна практика» — застосування знань про психологічні механізми творчості у процесі формування індивідуального стилю викладання та розвитку креативності здобувачів освіти. «Мистецтво балетмейстера» — використання психологічних закономірностей творчого процесу під час створення хореографічних композицій, розкриття задуму через емоційно-виразні засоби. «Сценічна навчальна практика» — розвиток умінь керувати власним емоційним станом, мобілізувати уяву, увагу, волю і натхнення у сценічній діяльності. «Виробнича практика (керівника колективу)» — застосування психологічних знань у сфері управління творчим колективом, мотивації учасників, створення сприятливого психологічного клімату. Пореквізити забезпечують практичну реалізацію знань про психологію творчості у педагогічній, виконавській та управлінській діяльності майбутнього фахівця сценічного мистецтва.
Інформаційне забезпечення	Основна література 1. Гузій Н.В. Психофізіологічні основи творчості: конспект лекції з курсу «Основи педагогічної творчості» / Наталія Василівна Гузій. – Київ, УДПУ ім. М.Драгоманова. – 1995. – 18 с. 2. Дроздова М.А. Психологія мистецтва: навчальний посібник для студентів. – Ніжин: Аспект- Поліграф, 2006 – 104 с. 3. Иржи Кулка. Психология искусства/ Пер. С чешск. – Х.: Изд-во Гуманитарный центр/Олива И.В., 2019. – 556 с. 4. Клименко В.В. Психология творчості / Віктор Васильович Клименко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 480 с. 5. Піхманець Р. В. Психологія художньої творчості / АН УРСР. Ін-т літ ім. Т.Г. Шевченка; Відп. ред. І. О. Дзевєрін. К.: Наук, думка, 1991. – 164 с. 6. Романець В. А. Психологія творчості. Навч. посіб. для ВНЗ. – «Либідь», 2001 – 288 с. 7. Ткачук О. В. Психологія художніх здатностей: моногр. / О. В. Ткачук. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2012. – 372 с. 8. Додаткові джерела: 1. Кучерявий О. Г. Педагогіка і психологія дитячої творчості (аспект самоформування вмінь організувати творчість дітей). — К.: Вища шк., 1998. — 155 с.

Локація та матеріально-технічне забезпечення Семестровий контроль, екзаменаційна методика

2. Психологічний глумачний словник найсучасніших термінів. Харків : Прапор, 2009. – 672 с.
3. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості — К.: ІЗМН, 1996. — 235 с.

Кабінет 111 , широкоформатний екран, ноутбук, wi-fi.

Методи оцінювання та контролю

Контроль успішності та визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти проводиться відповідно до навчально-методичної карти освітнього компонента.

Підсумковий контроль. Іспит наприкінці IV семестру (усний).

Вимоги до реферату

Реферат виконується самостійно за однією із запропонованих тем (теми різних доповідачів не повторюються) відповідно до теми семінарського заняття. Захист реферату проходить на семінарському занятті.

Оформлення: гарнітура Times New Roman 14 пт. Інтервал між рядками - 1,5. Поля: ліве - 2,0 см; праве - 2,0 см; верхнє - 2.0 см; нижнє - 2,0 см., розміщення тексту по ширині. Сторінки реферату нумеруються. Обсяг реферату – від 5 до 15 сторінок.

Критерії оцінювання реферату (10 балів):

- своєчасність виконання завдання – 2 бали;
- відповідність теми та змісту - 2 бали;
- якість виконання – 2 бали;
- повний обсяг виконання – 2 бали;
- правильність оформлення реферату – 2 бали.

Контроль якості знань

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (реферати), які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання оцінки захисту роботи на семінарі відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускають до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 40%.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад,

хвороба, участь у концертних заходах Коледжу) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Освітній блок 1	Освітній блок 2	Самостійна робота	Семінари. Захист реферату	Іспит	Всього
T1 – T7	T8-T15	30	-	40	100
14	16				
30					

Присутність на лекції – 2 бал.

Самостійна робота – 30 балів.

Іспит (відповідь на питання білету письмово) – 40 балів.

Навчально-методична карта освітнього компонента

Всього: лекції 54 год., самостійна робота 36 год., форма контролю – іспит

Освітні блоки	Освітній блок 1	Освітній блок 2
Лекції	T1,T2,T3,T4,T5,T6,T7, – 14 балів	T8,T9, T10,T11,T12,T13,T14,T15 – 16 балів
Самостійна робота	Опрацювання першоджерел, написання реферату – 15 балів	Опрацювання першоджерел, написання реферату – 15 балів
Види контролю	Іспит – 40 балів	
Разом – 100 балів		

Оцінювання результатів навчання

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту із врахуванням поточного оцінювання, а також виконання усіх видів самостійної роботи.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення Здобувач ВО:
90 - 100	A	відмінно	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми освітнього компонента, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та

			контролю освітнього блоку в цілому.
80-89	B	добре	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми освітнього компонента, виконав завдання кожної теми та контролю освітнього блоку в цілому.
70-79	C	добре	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми освітнього компонента. Окремі завдання кожної теми та контролю освітнього блоку в цілому виконав не повністю.
65-69	D	задовільно	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань освітнього компонента, окремі завдання кожної теми та контролю освітнього блоку не виконав.
60-64	E	задовільно	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми освітнього компонента. Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю освітнього блоку в цілому.
35-59	FX	незадовільно	Не засвоїв більшості тем навчальної програми. Не вміє викласти зміст більшості основних питань освітнього компонента. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю освітнього блоку в цілому.

	0-34	F	незадовільно	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми освітнього компонента, не виконав контролю освітнього блоку.
Кафедра	Хореографічних та мистецьких дисциплін			
Викладач(і)	КУРІЛОВ ДМИТРО В'ЯЧЕСЛАВОВИЧ Посада: старший викладач Вчене звання: Науковий ступінь: Профайл викладача: https://dance-academy.kiev.ua/akademiya/kafedra-khoreohrafiyi/kurilov-dmytro-vyacheslavovych-naukovo-pedahohichnyy-pratsivnyk/ Тел.: +380661702920 E-mail: dmitriy.kurilov1987@gmail.com Робоче місце: кафедра теоретичних дисциплін			
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс			
Дата затвердження Вченою радою	Протокол № 4 від 14.04.2025 р.			